

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Minerva, sive de causis latinae linguae commentarius

**Sánchez, Francisco
Schoppe, Caspar
Perizonius, Jacobus
Franequera, 1687**

IX. Coelum

[urn:nbn:de:bsz:31-109138](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109138)

qua collegit, de quibus ratio reddi non posset: hæc enim vocat *primigenia*; qualia sunt, *lego, scribo, sto, sedeo*; * sic fortasse *otium*, unde, *negotium*, quasi, nec otium. IIIIV

IX. C O E L U M.

Celum, à celando deducunt, quòd patens sit, nec coopertum, sed nemo scribit *celum*, sine diphthongo æ, vel œ: illo modo dicitur à celando, id est, pingendo; hoc autem à Græco *κοίλω*, id est, cavo. Plinius lib. 2. cap. 2. *Formam ejus in speciem orbis absoluti globatam esse, nomen imprimis, & consensus in eo mortalium, orbem appellantium: sed & argumenta verum docent: ibidem cap. 4. Cælum quidem haud dubie celati argumento diximus, ut interpretatur M. Varro. Hæc Plinius. At M. Varronis verba, licet corrupta, diversum sentire videntur; is igitur libro 4. analogiæ sic inquit; Cælum dictum scribit Ælius, quòd est celatum: aut à contrario nomine celatum, quòd apertum est; non male quòd posterius Ælius; multo potius, celare à celo, quàm celum à celando; sed non minus illud alterum de celando, ab eo potuit dici, quòd interdij celatur, quam quòd nocte non celatur omnino. Ego magis puto, à chaos carum, & hinc cælum; quoniam, ut dixi, hoc circum, supraque, quòd complexu continet terram, carum cælum. Itaque dixit *Andromacha*; Nocti, Quæ cava cæli signitinentibus conficis bigis; & *Agememnon*;*

* Sic fortasse *Otium* Non absurde tamen ab *Uro* derivatur; quoniam in otio rebus quibuscumque pro arbitrio utimur. Quas alias adferunt *Martinius* & *Vossius* hujus vocabuli origines, longe infra hujus verisimilitudinem pono.

in altissimo cœli clypeo: *cavum enim clypeum: Ennius item ad cavationem; Cœli ingentes fornicces. Quare ut à cavo cavea, & caule, & convallis, cavata vallis, & coracium; ut cavum sit ortum, unde omnia apud Hesiodum, à cavo; à cavo calum. Hæc Varro. Cui astipulatur Lucretius, cum dixit, Cautas ætheris. Ego itaque calum, cum æ scribo, cum doctissimis, & verba Plinii, Varronem citantis, corrupta vel aliena puro, quæ sic legenda censeo; Cælum qui-
*At vide supra ad dem haud dubie cavari argumento diximus, ut interpretatur M. Varro. pag. 595.**

Atque hætenus de novem nominibus, quæ Augustinus Datus suscepit confutanda: Nunc nos ad alia transeamus, quæ à maximi nominis Grammaticis, & Rhetoricis per Antiphrasin dicta passim adducuntur.

X. MORUS.

Plinius lib. 16. cap. 26. Sicut Morus, inquit, quæ novissima urbanarum germinat; neq; nisi exacto frigore, ob id dicta sapientissima arborum. Ex his Plinii verbis multi ansam cepere, ut docerent, *morum*, dici per antiphrasin, quia minimè sit stulta: *μωρος* enim stultum, & dementem significat. Alciatus in Emblematis, postquam dixit de Amygdalo, subdit;

*Serius at Morus, nunquam nisi frigore lapsa
 Germinat, & sapiens nomina falsa gerit.*

At verò nec Plinius id sentit, nec si sentiret, illi subscriberem. Res autem sic se habet: Multa nomina apud Græcos scribuntur per *αυ* diphthongon, quæ Latini nunc